

Енциклопедија с налепницама

Диносауруси

Превела
Милица Цветковић

■ Laguna ■

LONDON, NEW YORK, MUNICH,
MELBOURNE, AND DELHI

Наслов оригинала

Sticker Encyclopedia
Dinosaurs

Написао Дугал Диксон
Уредник Сара Дејвис
Уредник за САД Маргарет Периш
Дизајн Клои Лаксфорд
Дизајн корица Клои Лаксфорд
Илустрације Питер Еплтон

Copyright © Dorling Kindersley Limited
Copyright © 2012 овог издања, ЛАГУНА

За издавача Дејан Папић
Лектура и коректура Драгана Матић Радосављевић
Слог и прелом Јелена Радојичић

Тираж: ###
Штампа: Словачка

Издавач
Лагуна, Београд
Ресавска 33
Клуб читалаца 011/3341-711
www.laguna.rs
e-mail: info@laguna.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ДИКСОН, Дугал
Диносауруси : енциклопедија са налепницама / [написао Дугал
Диксон ; илустрације Питер Еплтон ; превела Милица Цветковић. -
Београд : Лагуна, 2012 (Кина). - 53, [27] стр. : илустр. ; 30 cm

Превод дела: Dinosaurs. - Подаци о
ауторима преузети из колофона. - Тираж 3.000.

ISBN 978-86-521-0951-7

568.19(031.053.2)

а) Диносауруси - Енциклопедије за децу
COBISS.SR-ID 189541900

Издавач захваљује следећим носиоцима права на љубазном одобрењу да објавимо њихове фотографије:

a = горе; b = доле; c = у средини; l = лево; r = десно; f = иза; t = на врху

Corbis: Louie Psihoyos 35br, 35cr, 44c, 54bl. **DK Images:** Bedrock Studios 4bc, 10c; Robert L. Braun - modelmaker 1br, 4crb, 5fl, 6fclb (background), 15c, 44fcl, 47bl, 48-49 (background); Centaur Studios - modelmakers 21crb, 27c, 51cr; David Donkin - modelmaker 4bl, 4cl, 4clb; Graham High at Centaur Studios - modelmaker 4cb, 4fc, 15cra, 26-27; Jon Hughes / Bedrock Studios 1c, 3t (background), 5c, 5fbr, 5fc, 5fcb, 9r (background); Jonathan Hately - modelmaker 1ci; John Holmes - modelmaker 2br (background); Jeremy Hunt at Centaur Studios - modelmaker 15ftr, 24cl; Natural History Museum, London 3bl, 3cra, 4fbl, 15fbl, 16-17 (background), 28c (background), 39crb, 41c, 44fbl, 45tr; Peabody Museum of Natural History, Yale University. 45cla; Luis Rey - modelmaker 4cr, 36-37 (background); Royal Tyrrell Museum of Palaeontology, Alberta, Canada 2tl (background), 20bl (background), 42-43 (background), 54-55; Sedgwick Museum of Geology, Cambridge 30-31 (background); Gary Staab - modelmaker 5bl, 7cl (background); Staatliches Museum für Naturkunde, Stuttgart 11c; State Museum of Nature, Stuttgart 54ca; Dennis Wilson - modelmaker 44cr. **Getty Images:** Altrendo Nature 26bc; De Agostini Picture Library / DEA Picture Library 46clb (background); CGIBackgrounds.com 26br; Digital Vision / Sylvester Adams 26clb; Bruno Morandi 26c; National Geographic / Jeffrey L. Osborn 22-23 (background), 40t; Taxi / Michael Duva 26cb; Visuals Unlimited / Ken Lucas 27r. **Sticker fun backgrounds:** **Getty Images:** Altrendo Nature (lake scene); CGIBackgrounds.com (woodland plains scene); Digital Vision / Sylvester Adams (desert scene); Bruno Morandi (sea scene); Taxi / Michael Duva (riverside forest scene). **Stickers:** **Alamy Images:** Oleksiy Maksymenko 5fbr (skeleton). **Corbis:** Louie Psihoyos 3ftl (fossil), 7c (teeth), 10fclb (teeth), 12fcl (fossil), 15cb (teeth), 16ftl (fossil), 16tr (teeth). **DK Images:** American Museum of Natural History 4tl (skeleton), 5fcla (skeleton); Bedrock Studios 7cl (T-rex); Centaur Studios - (Triceratops), 3ftr (Iguanodon), 8cb (Triceratops); Robert L. Braun - modelmaker 1tl (Compsognathus), 2ca (Dilophosaurus), 2cb (Dimorphodon), 2fcr (Lesothosaurus), 5cl (Stegosaurus), 7tc (Styracosaurus), 8bl (Dilophosaurus); Graham High at Centaur Studios - modelmaker 4fbr (Triceratops), 5tr (Brachiosaurus), 7ftr (T-rex); Jon Hughes / Bedrock Studios 3clb (Dryosaurus), 4tc (Theizinosaurus), 5cr (Giganotosaurus), 5tl (Metriohynchus), 7cr (Carnasaurus); Natural History Museum, London 1cl (horn), 1cra (skull), 1fbr (skull), 1fcr (bone), 1ftl (Psittacosaurus), 1tr (footprint), 2bl (skull), 2cr (skull), 2fcrb (foot), 3br (skull), 3cra (nest), 3fbl (plate), 3fcla (Archaeopteryx), 4c (skull), 4ca (tooth), 4cr (bone), 4fc (skull), 4tl (teeth), 5bc (fossil), 5cra (bone), 5fbl (bone), 7cr (Heterodontosaurus), 8bc (horn), 8bl (tooth), 8cl (Pterodactylus); Jonathan Hately - modelmaker 3cb (Baryonyx), 8ftr (Baryonyx); John Holmes - modelmaker 1fcla (Gallimimus), 1tc (Hypsilophodon); John Holmes - modelmaker / Natural History Museum 2cla (nest); Jeremy Hunt at Centaur Studios - modelmaker 6fcrb (Barosaurus); Hunterian Museum (University of Glasgow) 6tr (skeleton); Naturmuseum Senckenburg, Frankfurt 3cl (skeleton); Luis Rey - modelmaker 4cr (Velociraptor); Royal Tyrrell Museum of Palaeontology, Alberta, Canada 3ca (Dromaeosaurus), 3fclb (skeleton), 4ca (skeleton), 4cla (skull), 6fca (skeleton), 6ftl (bone); Sedgwick Museum of Geology, Cambridge 8cla (Criorhynchus); Senckenberg Nature Museum, Frankfurt 1bc (skeleton); Gary Staab - modelmaker 1fclb (Coelophys). **Getty Images:** 3tc (Nothronychus), 10ftr (Nothronychus), 15cl (Nothronychus), 16tr (Nothronychus); De Agostini Picture

О овој књизи

Шта је у њој

Ово је сјајан увод у фантастични свет диносауруса. Не само што ћете се забавити тражећи одговарајуће налепнице већ ћете и сазнати много занимљивих чињеница.

Како се књига користи

Прочитајте странице с обавештењима па потражите одговарајуће налепнице у задњем делу књиге да попуните празнине. Помоћи ће вам обриси налепница и натписи.

Наћи ћете и много додатних налепница којима можете украсити призоре на крају књиге. Само од вас зависи где ћете их полепити. Најважније је да се забавите уз налепнице!

Library / DEA Picture Library 7fbr (Wuerhosaurus), 12cra (Wuerhosaurus); Jonathan S. Blair / National Geographic 2cr (skeleton), 9c (skeleton), 15clb (skeleton), 16cra (skeleton); O. Louis Mazzatenta / National Geographic 1ca (skull), 2fbl (fossil), 2ftr (fossil), 9tl (fossil), 11tl (fossil), 12br (skull), 15fd (skull), 16bc (skull); Ira Block / National Geographic 6cl (fossil), 10clb (fossil), 13tl (fossil), 14clb (fossil), 15bl (fossil), 16cr (fossil); De Agostini Picture Library / DEA Picture Library / Barry Croucher 15cr (Scutellosaurus), 16bl (Scutellosaurus); DEA Picture Library 4fbl (Eustreptospondylus), 15ca (Eustreptospondylus), 16fclb (Eustreptospondylus); National Geographic / Jeffrey L. Osborn 3tr (Masiakasaurus), 8ftl (Amargasaurus), 11fbr (Masiakasaurus), 11ftr (Amargasaurus), 14bl (Amargasaurus), 14fclb (Masiakasaurus), 15cla (Masiakasaurus), 15cr (Dracorex), 15fcrb (Amargasaurus), 15ftl (Amargasaurus), 16bl (Dracorex), 16c (Amargasaurus), 16cbr (Masiakasaurus), 16tl (Amargasaurus); Spencer Platt 4clb (fossil), 12tc (fossil), 15tr (fossil), 16cla (fossil); Mario Tama 6br (skull), 10bl (skull), 13ftl (skull). **The Natural History Museum, London:** Anness Publishing 6bl (Torvosaurus). **Jacket images:** Front: **DK Images:** Robert L. Braun - modelmaker bl, c; Jon Hughes / Bedrock Studios cra; Natural History Museum, London ca, cla; Luis Rey - modelmaker bc. Back: **DK Images:** Bedrock Studios clb; Centaur Studios - modelmakers crb; John Holmes - modelmaker tc.

Све остале фотографије ©Dorling Kindersley
За додатне информације погледајте www.dkimages.com

Садржај

Доба диносауруса	4–5
Ситни месождери	6–7
Крупни месождери	8–9
Тираносаурус и алосаурус	10–11
Остали месождери	12–13
Исхрана	14–15
Ситни вегетаријанци	16–17
Још биљоједа	18
Мајасауре	19
Крупни вегетаријанци	20
Игуанодон	21
Дивовски вегетаријанци	22–23
Диплодокус	24
Остали вегетаријанци	25
Станишта	26–27
Становници дрвећа	28
Летећи рептили	29

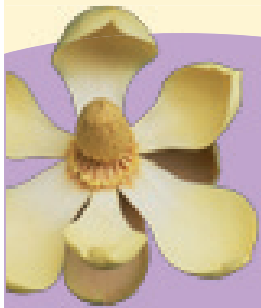

Летећи рептили	30–31
Морски рептили	32
Слатководни рептили	33
Јаја, гнезда и младунци	34–35
Пернати	36–37
Крзно и перје	38–39
Рибоједи	40
Барионикс	41
Брзи тркачи	42–43
Лов и одбрана	44–45
Диносауруси покривени плочама	46
Стегосаурус	47
Рогати диносауруси	48–49
Протоцератопс	50
Трицератопс	51
Оклопници	52–53
Фосили и открића	54–55
Забавите се уз налепинце!	56–64

Доба диносауруса

Земља је настала пре око 4,6 милијарди година. Стручњаци су то време поделили на ере. Диносауруси су живели у ери мезозоика, која је подељена на геолошке периоде: креду, јуру и тријас. Постојали су невероватних 160 милиона година, а изумрли су пре око 65 милиона година.

ПЕРИОД КРЕДЕ

пре 144–65 милиона година

едмонтонија

VELOЦИРАПТОР

ТИРАНОСАУРУС

ПЕРИОД ЈУРЕ

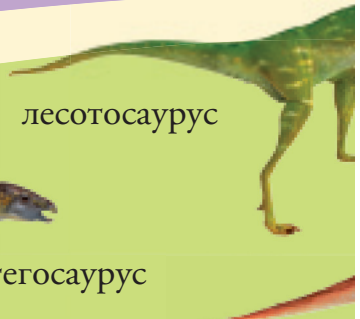
208–144 м. г.

БРАХИОСАУРУС

СТЕГОСАУРУС

ЛЕСОТОСАУРУС

ПЕРИОД ТРИЈАСА

250–208 м. г.

ПЛАТЕОСАУРУС

СПИНОСАУРУС

ТАЧНО!

Остаци диносауруса су пронађени на свим континентима па и на Антарктику. Тренутно нам је познато око 500 врста.

ДА ЛИ ЗНАШ?

Диносауруси су обично добијали имена по онима који су их открили, према особинама или по месту на којем су нађени.

гиганотосаурус
(ПЕРИОД КРЕДЕ)

КАНЦА

РЕП

НОГЕ

КОЖА

анхисаурус

сороптор

целофизис

Одлике

Чиме се њо одликују диносауруси? Сви имају крљушт по кожи (неки имају и перје), дугачке репове (користили су их за одржавање равнотеже и одбрану), ноге које су држали усправно испод тела и канџе.

Ситни месождери

Нису сви диносауруси који су се хранили месом били огромни и страшни и убијали велике биљоједе тог времена. Неки, као ови, били су сасвим мали и хранили су се још мањим животињама. Но ипак су, захваљујући оштрим зубима и канџама, били опаки.

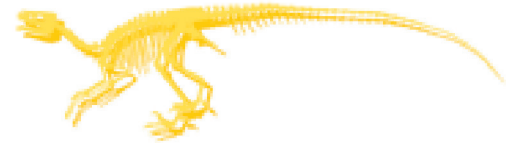
Компсогнатус

Овај ситни диносаурус био је величине кокошке. Пронађена су само два скелета компсогнатуса („фина вилица“), а у утроби једног од њих биле су кости гуштера. Живео је дуж обале мора у Европи у периоду јуре.

Стаурикосаурус

Брзи јужноамерички стаурикосаурус („гуштер Јужног крста“) један је од првих диносауруса месождера. Као и сви месождери, трчао је на снажним задњим ногама и имао дугачку вилицу и оштре зубе.

Орнитолестес

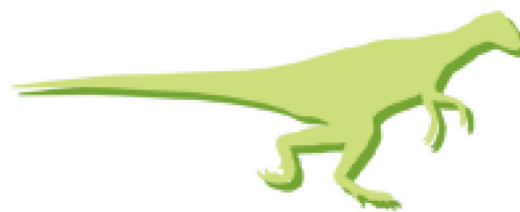
Овај диносаурус је назван „пљачкаш птица“ због тога што је имао дугачке, грамзиве предње удове. Орнитолестес је живео у шумама уз реке Северне Америке у периоду јуре.

Динонихус

Са српастим канџама на задњим ногама, динонихус је био грабљивац који је могао да стоји на једној ноzi а другом да сече плен.

Еораптор

Диносауруси су се појавили и развијали у време када је већи део света био пустиња. Најстарији је еораптор („јутарњи крадљивац“). Живео је у једној од ретких шума.

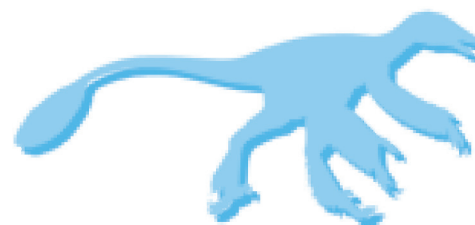
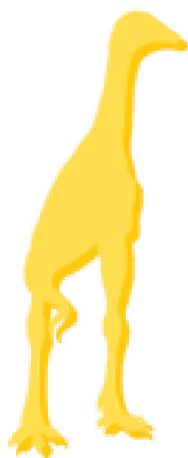
Целофизис

Целофизис („шупаљ облик“) био је дугачак и витак ловац величине лисице, а хранио се ситним животињама. Живео је у породицама у пустињи крајем тријаса или почетком јуре.

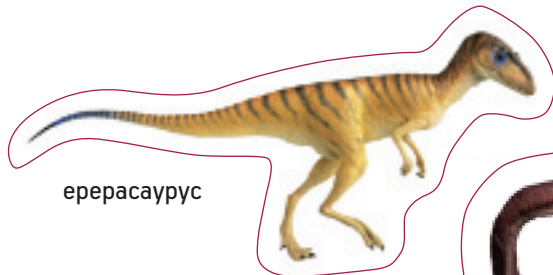
Шувууија дезерти

Необична одлика шувууије дезерти („пустињска птица“) јесу њени предњи удови. Били су кратки и дебели, а завршавали су се једним прстом са канџом. Могуће да је канџу користила за копање по мравињаку.

Синорнитосаурус

Овог диносауруса познајемо преко његовог одлично сачуваног скелета, на којем се види чак и перје. Због оштрих зуба и канџи претпоставља се да је синорнитосаурус („кинески птица-гуштер“) био страхан ловац. Живео је на обалама кинеских језера.

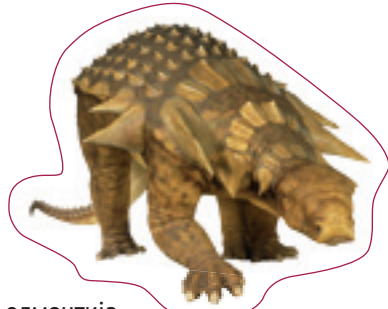
ерерасаурус

галимимус

пси́такосаурус

едмонтија

целофизис

рог
трицератопса

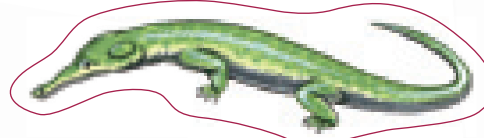
икаросаурус

компсогнатус

скелет стегосауруса

хампсосурус

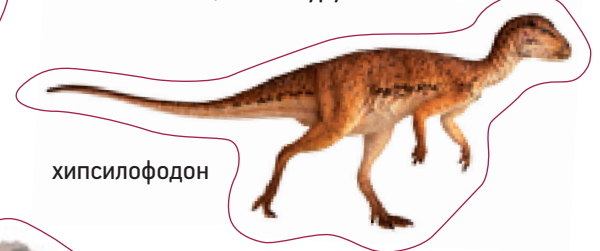
каудиптерикс

трицератопс

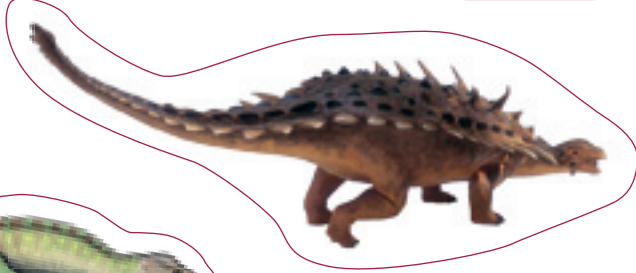
лобања
инцизивосуруса

хипсилофодон

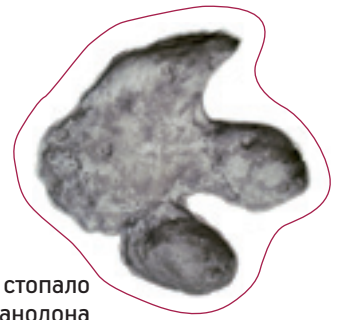
хонгшаносурус

гастонија

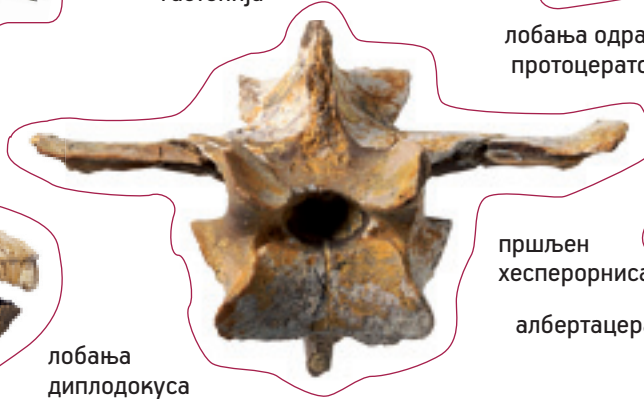
лобања одраслог
протоцератопса

стопало
игуанодона

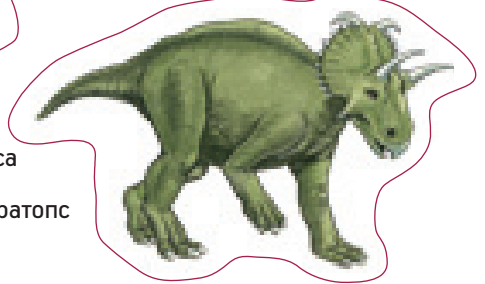

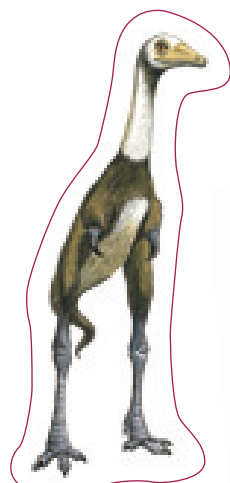
лобања
диплодокуса

пршљен
хесперорниса

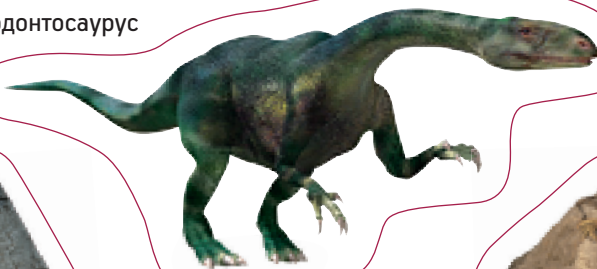
албертацератопс

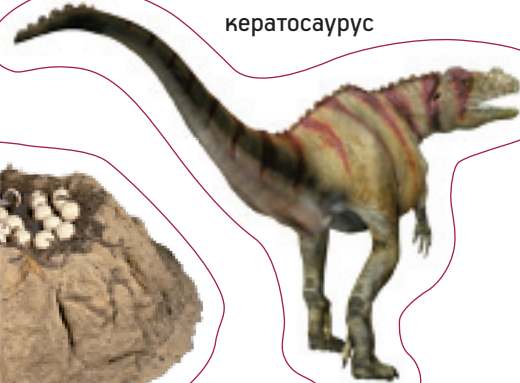

шувууија

текодонтосаурус

кератосаурус

фосил
синосауроптерикса

гнездо мајасауре

коритосаурус

сауропелта

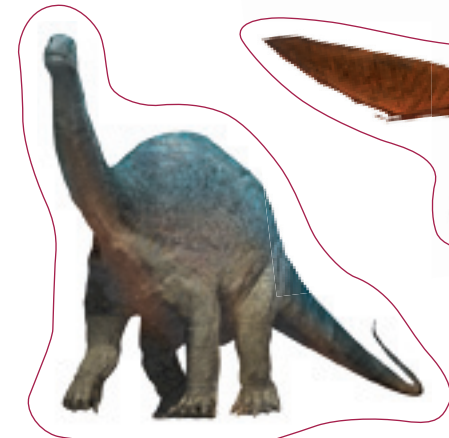
лобања проганохелиса

еораптор

церасинопс

аргентиноссаурус

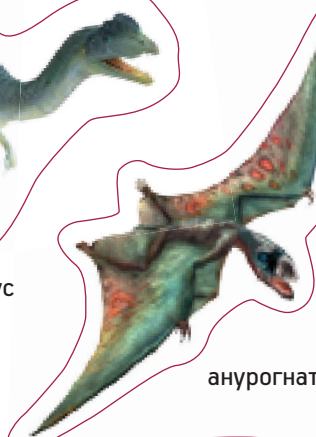
диморфодон

дилофосаурус

лобања игуанодона

анурогнатус

десматосухус

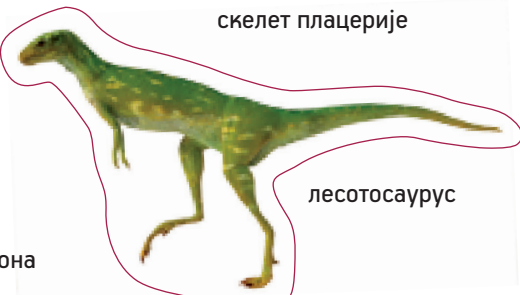
скелет плацерије

канџа
масоспондилуса

стопало
игуанодона

лесотосаурус

фосил
конфуцијусорниса

фосил плоче стегосауруса

скелет орнитомимуса

стопало барионикса

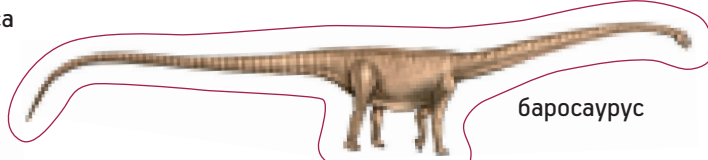

археоптерикс

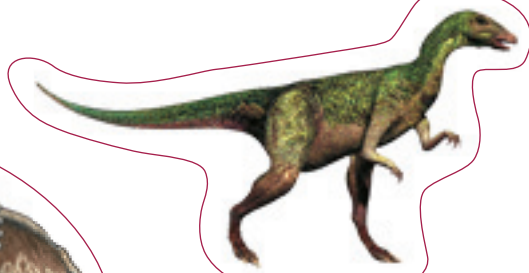
фосилизовано гнездо младунца с пачјим кљуном

парасухус

баросаурус

дриосаурус

скелет тираносауруса

канџа палца барионикса

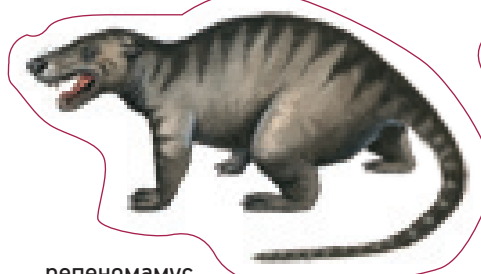
центросаурус

скелет дромеосауруса

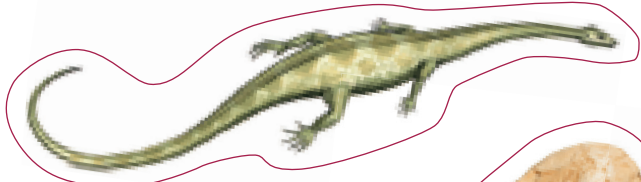
нотронихус

репеномамус

сухомимус

хифалосаурус

јанорнис

масијакасаурус

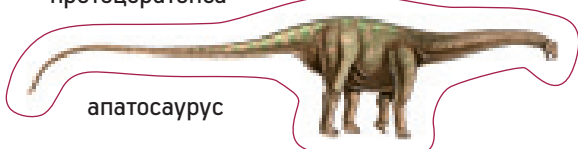
лобања младунца протоцератопса

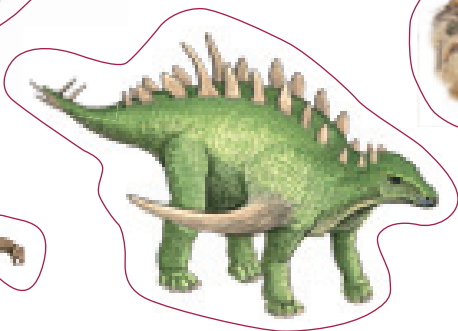
овирапторово јаје

гнездо мајасауре

апатосаурус

гигантспиносаурус

игуанодон